TIL DEG PÅ UNGDOMSSTEGET

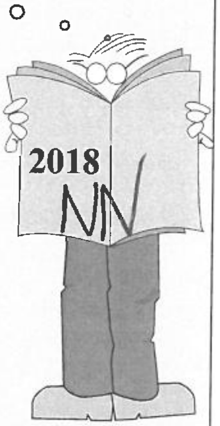

I løpet av våren 2018 vil elevar på 10. steg få fastsett karakterane som skal stå på VITNEMÅL FOR GRUNNSKOLEN. I nokre fag kan du ha fått standpunktkarakter tidlegare, til dømes i valfag, musikk eller mat og helse. Fylkesmannen i Rogaland har registrert eit ønskje frå elevar og foreldre om informasjon med omsyn til karaktersetjing, eksamen og klage på karakterar. Vi har derfor laga denne brosjyren som vi håpar du kan ha nytte av. Det er utarbeidd ein eigen brosjyre med informasjon retta direkte til dei minoritetsspråklege elevane. Elles vil informasjonen i denne brosjyren også gjelde for minoritetsspråklege elevar.

Med helsing
Fylkesmannen i Rogaland
Sølvi Ona Gjul
Utdanningsdirektør

Fritak frå vurdering med karakter i fag:
Eit kriterium for å kunne få karakter i fag, er at du har opplæring og kan bli vurdert i samla læreplan i faget, noko som tydar alle kompetansemåla. I tilfelle du har fått eit enkeltvedtak om spesialundervisning, og får opplæring etter ein individuell opplæringsplan (IOP), kan foreldra velje om du skal ha vurdering med karakter i faget/faga det gjeld. Likevel er det slik at viss du følgjer eigen læreplan i faget, eller ikkje har opplæring etter heile den ordinære læreplanen, kan du ikkje få karakter. Da skal skolen fatte vedtak om fritak for karakter i dette faget, og det vil ikkje telje med i berekninga av poeng til vidaregåande. I fag der det blir gitt karakter både i skriftleg og i munnleg, kan foreldra velje om du skal ha karakter i skriftleg og/eller i munnleg. Retten til å velje gjeld berre dei faga der det er fatta vedtak om spesialundervisning og der du får opplæring etter ein IOP. Til hjelp ved avgjerda om vurdering med karakter skal skolen gje rettleiing.

Sidemål
Om du på grunn av sjukdom, skade eller dysfunksjon som er diagnostisert av ein sakkunnig, har problem med å greie begge målforma i norsk, eller dersom du ikkje har gjennomført ungdomstrinnet i norsk grunnskole, har du rett til fritak frå vurdering med karakter i skriftleg sidemål.

Kroppsøving
Dersom du får tilrettelagt opplæring i kroppsøving, og opplæringa ikkje kan vurderast med karakter, kan du få eit vedtak om fritak frå vurdering med karakter i kroppsøving.
Om du er friteken frå vurdering med karakter i eit eller fleire fag, skal du likevel ha undervegsvurdering og halvårsvurdering utan karakter.

Framandspråk, språkleg fordjuping, arbeidslivsfag eller fordjuping i matematikk
På ungdomssteget skal du i tillegg til engelsk velje eit framandspråk og skolen skal tilby anten tysk, fransk, spansk eller russisk. I staden for framandspråk kan du velje fordjuping i norsk, engelsk eller matematikk, eller arbeidslivsfag viss skolen din tilbyr dette. Dersom du planlegg å søke studiespesialiserande utdanningsprogram på vidaregåande, bør du spørje rådgivaren på skolen din om bortval av framandspråk vil avgrense moglegheitene dine til fritt å kunne velje den vidaregåande skolen du ønskjer å gå på.

Valfag
Elevar på ungdomssteget skal frå 8. klasse ha eit valfag. Du kan velje å halde fram med det same valfaget i eit, to eller alle tre åra, eller du kan velje eit nytt valfag kvart år. Skolen din skal tilby minst to valfag. Når du avsluttar valfaget, skal du ha ein standpunktkarakter. Dersom du har to eller tre karakterar frå ulike valfag, blir det rekna ut eit gjennomsnitt av desse ved opptak til vidaregåande opplæring. Du har rett til å klage på ein standpunktkarakter i valfag.

Undervegsvurdering og halvårsvurdering
Munnleg og/eller skriftleg undervegsvurdering skal gis løpande og systematisk og vere til hjelp i læreprosessen. Halvårsvurdering er ein del av undervegsvurderinga. Halvårsvurdering utan karakter skal gi rettleiing om korleis du kan auke kompetansen din i faget. Halvårsvurdering med karakter skal syne kompetansen din i fag i høve til kompetansemåla i læreplanverket Kunnskapsløftet. I vurderinga med karakter i faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.

Vurdering i orden og i åtferd
I orden og i åtferd får elevar halvårsvurdering både utan karakter og med karakter og standpunktkarakter etter 10. årstrinn. I vurderinga med karakter skal ein ta omsyn til eleven sine føresetnader.

Klagen skal leverast til rektor. Rektor sender klagen saman med si eiga og kontaktlærar si fråsegn til klageinstansen som er Fylkesmannen i Rogaland. Du skal ha kopi av fråsegna. Fylkesmannen avgjer om karakteren skal endrast og fastset standpunktkarakteren. Du og skolen får melding frå Fylkesmannen om resultatet av klagebehandlinga.

Klage på avgjerd om spesiell tilrettelegging av eksamen
Du kan klage på rektor si avgjerd om spesiell tilrettelegging av eksamen. Klagen skal leverast til rektor. Rektor sender klagen samt sitt eige vedtak og ei eventuell sakkunnig vurdering til Fylkesmannen.

Klage på skriftleg eksamen
Du har rett til å få framlagt eventuelle retningsliner som er gitt sensorane til hjelp ved sensureringa. Om du, etter å ha rådført deg med faglærar eller andre med kunnskap i faget, bestemmer deg for å klage, leverer du klagen til rektor. Ei klagenemnd (tre personar) vurderer prøvesvaret og karakteren. Finn klagenemnda at karakteren er urimeleg, blir det sett ny karakter. Du får melding frå skolen om resultatet av klagehandsaminga. Dersom karakteren blir endra, gir den Fylkesmannen som behandlar klagen, melding til inntakskontoret for vidaregåande opplæring.

Klage på munnleg eksamen
Du kan klage på formelle feil i samband med eksamensgjennomføringa om du meiner dette har hatt noko å seie for resultatet. Formelle feil er feil i høve til retningslinene for korleis munnleg eksamen skal gjennomførast. Klage på formelle feil skal sendast til rektor. Fylkesmannen er klageinstans. Om Fylkesmannen meiner det er gjort formelle feil, skal karakteren annullerast, og du får høve til å gå opp til ny eksamen. Vel du å gå opp til ny eksamen, skal prøvefaget trekkjast på nytt, og kompetansen din i faget skal vurderast av ein ny sensor.

Nytt vitnemål
Fører klagebehandlinga til endra karakter, skal skolen skrive ut eit nytt vitnemål til deg. Då må du levere det første vitnemålet tilbake til skolen.